

Delavska Pravica

Glasiló krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop. v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—. ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

Denar „Bednostnega ionda“ delavcem in nameščencem

Od dne 1. aprila letos se bo v »Bednostni fond« pobirala doklada 0.25% od plač delavcev in nameščencev ter 0.50% od podjetij od plače vsakega delavca in nameščenca, skupaj torej 0.75% od plač delavcev in nameščencev. Dohodki teh doklad so preliminirani na Din 3.500.000, kar je velik denar, ako pomislimo, da razpolaga Javna borza dela v Ljubljani za leto 1934. le z Din 1.494.000 za podpiranje vsega brezposelnega delavstva v dravski banovini. Vsoto treh milijonov in pol bodo zbrali sami delavci in nameščenci, ker svoj del bodo delodajalci itak prevrgli na že itak pasje nizke plače delavcev in nameščencev.

Sedaj pa se zgodi še največja nečednost, ki je mogoča. Pride »Kmetij. list«, ki ga poznamo kot glasilo podeželskega nekmetijskega elementa, kajti slovenski kmet je družbi izza tega lista že davno obrnil hrbet, ter se v svoji številki od 21. februarja 1934 iz delavstva naravnost norčuje. Ga žali in ponižuje. Piše o vprašanih, ki pretresajo svet, kot kakšen mešetarski klofač, napada neupravičeno in nestvarno brezposelne podpore, ker se mu še sanja ne, da je v sedanjem gospodarskem redu znatna odprava brezposelnosti sploh nemogoča, ker kapitalizem rezervno armado nujno potrebuje in jo sistematično pripravlja itd. itd.

Vprašamo: Kaj poreče na tako pisanje g. poslanec Milan Mravlje, ki naj bi zastopal tudi delavski rajon in ki je obenem tudi »kmetijec« in »Prelomovec«. Kaj pravi g. Stane Vidmar v »Prelomu« od 22. febr. 1934?: »Z davčno prakso, ki sem jo pravkar omenil se brezposelnost dviga. Ne morem se otresti občutka, da se pri nas vse preveč politizira, intrigira in taktizira, da se skoro popolnoma zanemarija stvarno in sistematično delo in s tem tudi najvažnejše delo države. Ne politike, kruha in dela se hoče narodu in v to bi se morale koncentrirati vse sile in vsi napor, če nam je stiska naroda in države res pri sreju in ne samo na jeziku.«

Ali je to »Kmetijski list« prezrl?

Te besede podpišemo. Zahtevamo, da upravljajo »Bednostni fond« delavci in nameščenci v pariteti z delodajalci. Ti ne bodo politizirali, marveč stvarno delali tako, da bo ta fond prišel delavcem in nameščencem prav, pa splošnosti v prid. Ljudje, ki jih razodeva pisava »Kmetijskega« lista, naj se gredo »liberalce« in »klerikalce« ali »punktaše«, za naše težke čase pa so premalo resni in spa-

Jeseniško delavstvo zopet v borbi za svoj kruh

(K. I. D. zahteva znižanje plač)

V eni izmed zadnjih številčk našega lista smo poročali, da je K. I. D. odpovedala dne 30. jan. t. l. zapisnik z dne 27. febr. 1932. Delavstvo je takoj slutilo, da ta odpoved ni podana samo z vidika razčiščenja pojmov o obstoju in neobstoju kolektivne pogodbe, temveč, da se za to odpovedjo skrivajo drugačni nameni družbe. Vsled tega je delavstvo po svojih zastopnikih vložilo na direkcijo dne 5. febr. t. l. resolucijo, v kateri odločno zahteva, naj se temu stalnemu trenju napravi konec, ter naj se vendar podpiše kolektivna pogodba. Odgovor na to resolucijo je zahtevalo do 3. marca. Delavski zastopniki so ob predložitvi omenjene resolucije g. tehn. ravnatelju izrazili željo, naj se prihodnji razgovori vršijo samo v okviru spornih točk »Splošne določbe«, ter naj mezdni odnosi, v kolikor se je v prejšnjih pogajanjih dosegel sporazum, ostanejo zaključeni. Dne 2. t. m. pa so organizacije prejele zahtevani in težko pričakovani odgovor. Vodstvo K. I. D. v odgovoru poudarja, da je pripravljeno ustreči želji delavstva za sklenitev kolektivne pogodbe s pridržkom, ako se izpremenijo vse one določbe prejšnje kol. pogodbe, ki so bile povod njenih nezadovoljstev. Izprememba zahteva:

Cl. 5. prejšnje pogodbe se izpremeni v toliko, da se morajo vse potrebne izpremembe zaključiti v 14 dneh. Ako bi delavstvo v tem času ne odgovorilo, je smatrati, da je z izpremembami sporazumno, a odklonitev kot odpoved službe.

V martinarni se pri obratovanju z 2 pečmi akordna postavka zniža od sedanje Din 48.— na Din 40.—, pri obratovanju s 3 pečmi pa od sedanjih Din 43.— na Din 30.—. V mrzli valjarni se zniža akordna postavka za 20 odst., v žičarni in žebeljarni za 10 odst. Na Javorniku se v oddelku težke proge zniža za 15 odst., za fino pločevino pa za 12 odst. Nadomestne mezde se poenotijo na Din 40. Svoje predloge družba utemeljuje v me-

dernizaciji, z uvedbo novih in povišanju starih davščin itd.

Ni potreba omenjati, da se je delavstvo nad takim odgovorom razburilo. Vsaj preveč občuti žrtve (premog, družinske doklade, pogodba o praznikih in večji pritisk na produkcijo), ki jih je moralo doprinesiti na oltar »križe«. Še preden so organizacije razglasile vsebino odgovora, je delavstvo ustvarilo mnenje, da bo ta boj stopil v odločilno fazo: Ali naj družba prizna, da delavstvo od sedanjega zaslučka ne more ničesar več popustiti, ali pa bo te svoje pravice branilo do skrajnih meja, kakršnih si kot disciplinirano delavstvo ne želi. Strokovne organizacije so takoj po svojih zastopnikih stopile v akcijo za solidaren nastop, da tako kot združena enota parirajo nameravani udarec K. I. D. V soboto zvečer se je vršilo tozadevno posvetovanje med organizacijami, na katerem se je po vsestranskem razmotrivanju in izmenjavanju predlogov dosegel sporazum. V nedeljo dopoldne se je že vršilo skupno zborovanje vsega delavstva, predvsem iz prizadetih obratov. Udeležba tega zborovanja je bila naravnost ogromna. Zastopniki organizacij so v uvodu pojasnili uspeh medorganizacijskega razgovora, kar je delavstvo z velikim zadovoljstvom vzelo na znanje. Ob čitanju odgovora je delavstvo dalo duška svoji razburjenosti s tako močnimi vzkliki ogorčenja, da ga zastopniki strok. organizacij mestoma niso mogli pomiriti. Številni govorniki so obdelali odgovor od vseh strani nazorno in stvarno. Z zborovanja je bil odposlan na K. I. D. odgovor, v katerem sporoča delavstvo, da te predloge odločno odklanja, ter zahteva pismenega odgovora oziroma vabilo na razpravo. Delavstvo si je osvojilo predlog, da se ves čas boja vrši vsako nedeljo javno zborovanje in s tem javno poudari, da je to samo boj za vsakdanji kruh in ničesar drugega, česar hočejo delavstvo osumiti, ter bo to borbo ramo ob rami vodilo do konca.

Nameščenci na delu Seja nameščenskega odseka D. Z.

V ponedeljek 5. marca je imel nameščenski odsek Delavske zbornice v Ljubljani svojo sejo. Udeležilo se je vseh 10 izvoljenih delegatov.

Na dnevnem redu je bilo: 1. Konstituiranje ožjega odbora. 2. Bednostni fond. 3. Korekture k obrtnemu zakonu z ozirom na nameščence.

Ožji nameščenski odbor se je na predloge delegatov izvolil iz naslednjih članov: predsednik J. Zemljič, dalje Petejan z namestnikom R. Celešnikom, Vrančič, Melicar in Smerzu z namestnikom ing. A. Zumrom. Podpredsednik se bo izvolil na prvi seji ožjega odbora.

Nato je zbornični referent Tavčar poročal o »Bednostnem fondu«. Ugotovil je, da se pri tem fondu ni dovolj, ozir. zelo malo upoštevalo tiste, ki so za fond prispevali, marveč so dobili največ oni, ki so izven vrst našega socialnega zavarovanja. Sredstev tega fonda je bilo predvidenih na

dajo v politično ropotarnico tja, kjer že očka Bleiweis spi spanje pravičnega.

Delavci in nameščenci! Protestirajte zoper ta davek!

ca. 23 milijonov Din, kar pa je finančni minister črtal, tako da je končno ostalo samo ca. 7 milijonov Din. Podpore so se razdeljevale po srezih. Za ta denar so srezi kakor občine vršili dela, ki bi jih itak morali izvršiti in to iz rednih proračunov. Za v bodoče to ne bo več, ker je ban izdal nalog, da se mora ta denar porabiti samo za plače. Koliko se bo to upoštevalo, je drugo vprašanje. Za primer je navajal, kako so se razdeljevale te podpore posameznim srezom. Tako je n. pr. Kočevski srez dobil 395.000 Din, vplačal pa samo 101.000 Din, Logatec dobil 246.000 Din, vplačal samo 83 tisoč Din, Litija dobila 380.000 Din, vplačala 163 tisoč Din, Ljubljana dobila 500.000 Din, vplačala 1.312.000 Din, Kranj dobil 95.000, vplačal 400.000 Din itd. Pravo industrijsko delavstvo in nameščentstvo od tega ni imelo ničesar, razen 400.000 Din, ki so se dali za podpiranje onemoglih delavcev, in 200.000 Din za javne kuhinje. Za podpiranje inteligenčnega naraščanja se je dalo 650.000 Din, od česar pa nameščenci niso dobili ničesar, marveč se je zato nastavilo 124 absolventov učiteljsčnikov in nekaj absolventov drugih visokih in nižjih šol. Za bodoče bodo prispevki za »Bednostni fond« polovico nižji. Davek se bo plačeval šele od plače,

Poročila z delavskih bojišč

Viničarški vestnik

Viničarji mariborske okolice so izpregovorili.

Najlepši občni zbor do danes.

V nedeljo dne 4. marca ob 9 se je vršil redni občni zbor mariborske Strokovne skupine viničarjev v dvorani Delavske zbornice v III. nadstropju. Po veliki udeležbi viničarjev in po poteku, je bil to najlepši občni zbor, kar jih je do danes ta skupina imela. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik skupine tov. Sešerko Jože. Njegovo poročilo, kakor tudi poročilo tajnika skupine tov. Krpana Antona in poročilo blagajnika tov. Tomažiča Feliksa, je občni zbor soglasno odobril. Pri volitvah v odbor so bili izvoljeni: Sešerko Jože, predsednik, Lešnik Stefan, podpredsednik, Vedernjak Leopold, tajnik, Tomažič Feliks, blagajnik, Bedrač Ivan, gospodar. V nadzorstvo pa: Krpan Anton, Kokot Franc in Čučko Franc. Za krajevne zaupnike skupine so bili izvoljeni: Zemljic Tomaž, Černič Ivan, Rozman Matilda in Kozar Franc.

V predlogih so bili sprejeti sklepi za razmah strokovne organizacije, ki mora dosledno v vsi mariborski okolici, kjer žive viničarji. Na to se je vršilo predavanje o »Viničarskem vprašanju«, katerega je imel strokovni tajnik Rozman Peter. Predavanju so navzoči sledili z največjim zanimanjem in odobravanjem. Viničarsko vprašanje je problem življenjskega obstoja in položaja vseh viničarjev. Viničarskega vprašanja ne more nikdar nihče drugi boljše in uspešneje reševati, kakor viničarji sami z močno organizacijo. Zato se morajo predvsem mariborski viničarji za rešitev svojega viničarskega vprašanja okleniti samo tiste organizacije, katere je do danes že pokazala uspehe na zboljšanju viničarskega položaja. Mariborski viničarji se morajo držati samo one strokovne organizacije, katere ima po vseh viničarskih krajih že svoje člane in skupine, ne samo v mariborski okolici, ker le taka organizacija se more predstaviti in govoriti v imenu cellega viničarskega stanu. Samo taka organizacija se more uspešno boriti za čeli viničarski stan, in to je, samo Strokovna zveza viničarjev, katere centralni sedež je v Ljutomeru, ki je resnično samo viničarska, brez mešanice kočarjev in bajtarjev in s tem posestnikov in neposestnikov, kakor je to mešanica socialdemokratske strokovne organizacije pod firmo čevljarskega pomočnika sodruga Ulbla. Naša strokovna zveza viničarjev je tudi krščanskosocialistična strokovna organizacija ter je ravno kot taka istovetna z duševnostjo in z prepričanjem vsega viničarskega ljudstva, do katerega so bile brezverske marksistične ideje z vsemi socialdemokratskimi frazami o »farjih« in »črnulih« vedno nepristopne. Viničar je kakor kmet, v vsem svojem življenju, v polklicnem delu in trpljenju, vedno izpostavljen vsem

elementarnim silam narave, katere mu dajo prevečkrat čutili in spoznati, da je nad vsemi temi silami in dogajanjmi še ena višja sila — Bog. Da Boga ne bi bilo in zato tudi ne njegovih zapovedi, ki jih naj izpolnjuje vsak zemljan, reven in bogat, tega nauka naše viničarsko ljudstvo ne bo nikdar sprejelo. Nasprotno ravno za nauk o priznanju Boga in njegovih zapovedi se bo to ljudstvo celo borilo, ker ravno tu vidi vso rešitev človeških družbe iz današnjega kaosa, krize in iz bratomornih zapletljivosti in ker ravno tu vidi tudi svojo rešitev iz bednega položaja, v katerega ga je danes pahnila brezvestnost, želja po dobičku onih ljudi, ki so dejavno krščanstvo in ljubezen do bližnjega že davno obesili na klin.

Prva etapa k rešitvi viničarskega vprašanja je sedanjí viničarski red. Zato mora ostati v pogledu viničarjev neizpremenjen. Izvesti se mora še zakonita stalnost viničarjev v službi, zaščita zaslужka v denarju, zakonito zavarovanje viničarjev za bolezni in starost in zadrúžništvo. Vse to so naloge, ki jih moramo izvesti v prvi vrsti mi sami, kar pa je brez strokovne organizacije, katere poleg borbe vzgaja članstvo k skupnosti. Zato vsi, tudi mariborski viničarji, organizirajte se samo v krščanskosocialistični Strokovni zvezi viničarjev.

Iz centrale: Uradni dnevi tajništva Strokovne zveze viničarjev se ustanove tudi v Ptuj, kjer smo prostore že dobili, kar bo v korist ravno haloškim viničarjem. Potreba se kaže, da se mora to zgoditi tudi v Gor. Radgoni. Tajniški dnevi v Mariboru so pokazali v teku enega leta ogromen uspeh za organizacijo in za koristi članstva.

Maribor. Na zadnjem zborovanju socialdemokratske strokovne organizacije viničarjev in kočarjev sodruga Ulbla se je sprejel predlog, da se državne nameščenec ne sme jemati v viničarske službe. Kritizirali so sedanjí viničarski red, češ, da ni popoln. Iz vsega tega pa se jasno vidi, da sodrug te organizacije še daleč ne poznajo niti določb sedanjega viničarskega reda in tudi ne drugih zakonov, ki prihajajo tu v poštev. Ali ne določa že dovolj jasno § 1 viničarskega reda, kdo je in kdo more biti pravno priznan kot viničar, in potem nadaljni paragrafi 2, 3 in 4, kjer se vendar jasno pove, kdo more dobiti viničarsko knjižico in kako se ustanovi pravica za službeno razmerje viničarjev. Torej državni nameščenec, ki nima strokovne viničarske izobrazbe, ne more dobiti službene viničarske knjižice. Priznamo, da bi bilo treba sedanjí viničarski red marsikje še izpopolniti. Kateri zakon pa je danes popoln? Toda kje pa ste bili sodrug takrat, ko se je viničarski red delal? Nikjer! Če bi bilo po vašem, še danes ne bi imeli viničarji takega viničarskega reda. Zato le rajši natočite svojim članom čiste vode in resnice, ne pa farbarije in zavijanj proti naši organizaciji. — Viničar, krščanski socialist.

ki je višja od 800 Din mesečno. Nato se je pojasnilo, iz kakšnih davščin se »Bednostni fond« steka. Referent Tavčar je bil mnenja, da bi se kljub zapostavljanju onih, za katere je fond namenjen, vendarle ne kazalo delati za ukinitve fonda. Zato predlaga, naj bi se banu predložila spomenica, v kateri bi nameščenci zahtevali, da se pri razdelitvi podpor nameščenec bolj upošteva.

Razvije se živahna debata, ki izzveni v tem, da takih fondov, od katerih delavec in nameščenec nič nimata, ne rabimo. Ing. Zumer, zastopnik kluba kršč. socialistov, poudarja, da so slični fondi samo kranje občinskih proračunov, oziroma proračunov javnih uprav. Ker se to imenuje »Bednostni fond«, naj bo namenjen podpiranju brezposelnih, nikakor pa, da bi služil raznim javnim delom, katere bi morale občine kakor srezi izvršiti iz rednih proračunov. S tem je delavstvo in nameščenstvo samo oškodovano, ker tistih del ni, ki bi se morala vršiti na račun rednih proračunov, marveč se daje za ta dela delavcem kot neka miloščina iz tega fonda.

Nato predlaga ing. Zumer, da bi delavstvo in nameščenstvo ta fond podpiralo samo v tem slučaju, ako se pri razdeljevanju in upravljanju fonda upošteva Delavska zbornica kot prvi faktor. V nasprotnem slučaju pa je treba, da se nameščenstvo kakor delavstvo temu upre, ker fond ne bo služil tistim namenom, za katere je bil prvotno namenjen. Zadeva je bila nato izročena ožjemu odseku z nalogo, da v tem pogledu po danih smernicah uveljavijo zahteve nameščenke delegacije D. Z. pri banski upravi.

Zelo lep in globok referat je nato podal z ozikom na revizijo obrtnega zakona sodnik dr. Stojan Bajič. Analiziral je posamezne paragrafe zakona, za katere bi bile potrebni razni stilistični popravki. Ker je minister v razpisu določil, da se v temelju zakon ne bo spreminjal, tedaj ni nevarnosti, da bi se zakon poslabšal. Vendar pa morajo nameščenici to javno potiskati in svojih organizacij se poudarjati, ker bi le znali delodajalci najti kako pot, da se posamezni odstavki spremene.

Pri debati se je ugotovilo, da imamo pri nas zelo malo inteligence, ki bi se pečala s socialnim vprašanjem, in tudi za bodoče glede tega ni veliko izgleda na bolje.

Ker bodo v kratkem začela poslovati pri srezkih načelstvih »sodišča dobrih ljudi«, katerim bodo predsedovali srezki načelniki, je referent Tavčar predlagal, naj bi se iz »Bednostnega fonda« nastavili pri srezkih načelstvih posebni referenti, ki bi se pečali zgolj s socialnim vprašanjem in bi bili v pomoč srezkim načelnikom. Pri tem je dr. Bajič ugotovil, da ima naš inteligenčni naraščaj zato zelo malo smisla. Treba bi bilo zato posebnih tečajev in izpitov, da bi se lahko vzgajilo ljudi, ki bi res s srcem vršili to delo.

Videti je, da bodo imeli sindikati v tem odseku močno oporo za delo na izboljšanju nameščenkih problemov. Zato je dolžnost nameščenec, da se čim tesneje oklenejo svojih strokovnih organizacij.

Oblačilno delavstvo

Škofja Loka. Na skupinskem sestanku dne 1. marca je članstvo naše velike družine ponovno izkazalo zanesljivo solidarnost in smisel za energično borbo in zmago pravice nad krivico. Dasiravno smo se v upanju, da se razmere v prid delavstvu izboljšajo, izogibali širši javnosti pokazati resnično lice nevzdržnih razmer v naši tovarni. Ker se pa iste iz dneva v dan slabšajo in večajo, nam pa že pohaja potrpežljivost in nas bo popolnoma minila. Glavno opravilo »specijalistov za notranje zadeve« obstoja v tem, da se delavstvo na vse mogoče načine šikanira in se jih skuša odtujiti vsaki skupnosti. Ker si delavec pri napornem in slabo plačanem delu ne morejo privoščiti zadostne hrane, se jim isto nadomešča z duševno, v obliki psov in kletvic, za katere pa slovenska slovnica nima primernih izrazov ter bi se jih moralo iskati v tujih leksikonih. Zrak postaja čimdalje bolj dušev in prišel bo čas, ko bo tudi delavcem vsega zadosti. Če ne bo s tem namigom nič boljši, bomo drugič podali malo bolj točno sliko razmer, ki vladajo v podjetju.

Vam, delavcem, pa kličem: Oprimate se čim najtrdnješe organizacije in sloge, da nas bo dobilo vse, kar pride, skrbno pripravljene.

Bratje, mi stojimo trdno...

Škofja Loka. Redna seja skupinskega odbora skupno z delavskimi obratnimi zaupniki se vrši v nedeljo 11. marca ob 9 dopoldne pri tov. delegatu. Prosim tudi, da se seje sigurno in točno udeležijo vsi funkcionarji. — Tajnik.

Karilonožno delavstvo

Količevo (papirnica). Aktivnost združenega večkega delavstva v borbi za svoje vsakodnevne zahteve nas je na Količevem zopet nekoliko zdrnila in spomnila, da smo mi tisti, ki delamo in da živijo lastniki produktivskih sredstev od našega dela. Dočim se ostalo papirniško delavstvo tega zaveda in temu odgovarjajoče nastopa ter brani svoje življenjske interese, pri nas delavska zavest še daleč ni na taki stopnji. Kdo je temu kriv? Delavstvo samo! Ko je podjetje one poštene delavce, ki so se borili za delavske interese in organizacijo delavstva v papirnici, takoj, brez vsakega drugega vzroka odslovilo, se delavstvo še ganilo ni, temveč je to sprejelo kot nekaj samo po sebi umljivega. »Kaj se boš boril proti njemu (kapitalistu), ko je pa tako dober, da ti daje kruh.« Taki in enaki vzklili so se čili, ko se je o odpustu zvedelo. Enako se je zgodilo delavcu, ki ga je šikaniral na vse pretege priganjač podjetja. Kljub neštetim pritožbam ni dobil zadoščenja, temveč je vsaki pritožbi sledilo kaznovanje in nove šikane; ko pa je posegel po samoobrambi, je bil odpuščen. Nihče se ni potegnil zanj, nihče ni pomislil, da je jutri on lahko na vrsti, vsak je gledal le na to, da je danes sit. Jasno je, da je v takih razmerah »borba« podjetja z delavstvom lahka. Delavec sicer kolnejo, ker so radi vsake malenkosti, ne glede na to, ali so jo zakrivali oni ali drugi, kaznovani in jim podjetje na ta način utrjava že itak smešno nizko mezdo, toda pri tem ne pomislijo, da je to vse le posledica njihove lastne razcepljenosti in neenotnosti; da bi si podjetje tega ne upalo, če bi se delavstvo združeno v enotno fronto postavilo v bran za svoje pravice. Naš delodajalec zelo spoštuje tiste zakone, ki mu dajejo in garantirajo pravico do dohodkov, na drugi strani pa se baš tako malo briga za zakone, ki so v prid in zaščito delavstva. Podjetje namreč ne pozna zakonito določenega delovnika, ki znaša 8 ur. Nekateri delavci delajo po 10, drugi celo po 12 ur dnevno, jasno je, da ne samo 3 mesece v letu. Delovnik se je podaljšal brez predhodnega pristanka vsega delavstva in brez zakonitega 50% poviška mezde. Kljub temu, da se to že dolgo dogaja in je to splošno znano, se inspekcija dela, ki je baje za to ustanovljena, ni dosedaj še nič pobrigala za to kršenje zakona, kaj šele, da bi temu kršenju zakona in izkoriščanju delavstva napravila konec.

Združeno v enotno fronto mora stopiti v aktivno borbo s podjetjem za svoje pravice za znižanje delavnika ob nezmanjšani mezdii in za zaposlitev odpuščenih!

Iz centrале

Skupine, ki še niso sporočile, kdo se udeleži tajniškega tečaja od 17.—19. marca t. l., naj to čimprej store. Do tečaja je še samo dober teden, zato pohitite s prijavi, da bo mogoče vse potrebno pripraviti in urediti.

Iz uredništva

Vse tovariše dopisnike naprošamo, da pišejo dopise s črnilom in samo na eni strani pole. Ker stavci težko stavijo dopise, ki so pisani s svinčnikom, to upoštevajte in pišite vse dopise s črnilom.

Lesno delavstvo

Št. Vid nad Ljubljano. Parkrat smo se že oglašili v listu, sedaj smo pa že dalj časa tiho, zato bi mogel kdo sklepati, da je bila naša želja po strokovni organizaciji le muha enodnevnica. Ne, preressni in preveč težki so časi, da bi tudi pri nas ne razumeli potrebe po močni strokovni organizaciji. Naše delo se sedaj vrši bolj tiho, pa zato s toliko večjo vneto in vztrajnostjo. Delo in to sistematično, je v tem pravcu nujno potrebno, saj se niti to, kar nam je z zakonom zajamčeno, ne spoštuje. Marsikaj bi lahko napisali in pokazali javnosti, kako se izgovorimo na krizo izrabljajo ubogo delavstvo. Pri nekem podjetju je bil zaposlen pomočnik, katerega delodajalec kljub dogovoru pri vstopu v službo, da bo prispevek za bolniško blagajno plačeval sam, tega ni storil. Tako je bil pomočnik pri njem zaposlen eno leto in pol, ne da bi bil zavarovan zoper bolezen in nezgodo. Zadevo ima sedaj v rokah obrtno sodišče. Poleg tega so se tu godile še razne bolj zanimive reči, katerih danes ne bomo omenjali, ker urednik vedno toži, da mu primanjkuje prostora. Eno je gotovo, da bomo samo organizirani mogli popraviti krivice, ki jih sedaj trpimo. Zato bo naša skrb, da to čimprej izvedemo in pritegnemo v krog organiziranega delavstva vse tukajšnje delavstvo.

Papirničarji

Vevče. V nedeljo, 4. marca smo imeli skupen sestanek vsega delavstva obrata Vevče. Na sestanku je poročal starešina obratnih zaupnikov o zadnjih razgovorih z vodstvom podjetja. Podjetje je v glavnem ugodilo vsem točkam sporne vloge in protestne resolucije delavstva, ki jo je sprejelo na sestanku dne 18. februarja. Na sestanku se je gralo obratne zaupnike, ker niso zahtevali določitev roka izpolnitve za nekatere točke. Tajnik obratnih zaupnikov je pojasnjeval, da so se nekatere točke že izvršile, tiste pa, ki se še niso, je pa podjetje po zahtevi komercialnega šefa ukrenilo vse potrebno, da se čimprej izvršijo. Vendar je delavstvo sprejelo ponovno resolucijo, da se naj objavljen o v najkrajšem času izpolni. Resolucija zahteva tudi zaposlitev več delavcev, ki so odslužili vojaški rok, pa jih sedaj podjetje kljub določbam kolektivne pogodbe še ni zaposlilo. Vsi, ki so se oglašili k besedi, so poudarjali nujno potrebo, da se vse delavstvo do zadnjega organizira. Sestanek je izzvenel v silen protest proti mogočnemu podjetniškemu absolutizmu, ter da se mora delavstvo boriti proti njemu resno in dosledno v enotni fronti za zboljšanje in dosego svojih pravic, ki mu gredo. Delavstvo mora pa tudi budno paziti na delovanje in zadržanje takih (v tem slučaju dnevnik »Jutro«), ki imajo ob potrebah reševanja, oziroma učvrščevanja takozvane nacio-barke mnogo lepih besed za delavstvo, ko pa pride čas, da bi se ga podprlo v njegovi borbi za eksistenčne in človečanske pravice, se pa skrijejo za farizejsko-fašistično frazo o neki časti, ki jo na vse mogoče višje servira delavstvu tudi Hitler in razni drugi furerji. Treba bo enkrat posvetiti temu vprašanju posebno poglavje.

Slap pri Trziču. Čas je, da se tudi mi enkrat malo oglašimo. Sicer nas ni veliko, zaposlenih nas je sedaj samo 53, pa vendar hočemo sodelovati pri reševanju skupnih delavskih problemov. Sicer je bilo pred časom zaposlenih več delavcev, toda eden manjših obratov že dve leti stoji. Preživljamo krizo, ki je v škodo le delavstvu, kapitalistom pa v profit. Da se podjetja takorekoč igrajo z delavstvom je vzrok v tem, ker je pri delavstvu še vedno premalo skupnosti. Na pobudo delegata D. Z. in predsednika strokovne skupine JSZ v Trziču tov. Zupana smo letos tudi mi izvolili obratne zaupnike. Našemu neumornemu predsedniku smo zato zelo hvaležni, ker nam je pokazal

pot k delavski skupnosti. V nedeljo 25. febr. se je vršil občni zbor. Udeležba je bila dobra, toda za Trzič še veliko premajhna. V odbor sta bila izvoljena tudi dva člana iz našega podjetja, skupina je s tem pokazala, da hoče svoje delo kar mogoče razširiti na vsa podjetja. — Tovariši! Pojdimo še z večjo vneto na delo za skupnost in borbo delavskih pravic.

Kovinarji

Jesenice. Na dopis v »Delavcu« zaenkrat ne odgovarjamo. — V nedeljo dopoldne se vrši krajevna skupščina bratovske skladnice. Vse tov. delegate opozarjamo, da se brezpogojno odzovejo vabilu, ki so ga prejeli od organizacije, ter se sestanek v soboto zvečer udeležijo. — V nedeljo popoldne ob 3 se vrši v Krekovem domu redni občni zbor I. Del. konsumnega društva. Dolžnost slehernega člana je, da se istega udeleži. Poleg običajnega dnevnega reda bodo letos tudi volitve novega odbora.

Rudarji

Stanje krajevne bratovske skladnice v Hrastniku

Hrastnik, 2. marca 1934.

Krajevna skupščina Bratovske skladnice je sedela v nedeljo, dne 25. februarja t. l. ob 9 dopoldne v rudniški čakalnici pod predsedstvom rudniškega ravnatelja g. inž. F. Drolza. Od 60 izvoljenih delegatov je bilo navzočih 46. Odobrila je računse zaključke za leto 1933 ter izkazujejo sledeči promet in premoženje: dohodki bolniške blagajne všteti obresti od naložbe so znašali Din 623.954,51, izdatki 691.749,70 Din, primanjkljaj Din 67.793,19, ki se je kril iz rezervnega fonda. Aktiva znašajo 1.673.417,18 Din, pasiva 8.244,77 Din, čisto premoženje 1.665.172,41 Din, ki se je v primeri z letom 1932 znižalo za 56.993,71 Din. — Nezgodna blagajna je imela dohodkov 224.722,83 Din in to z všteto blagajniško gotovino iz preteklega leta 20.040,12 Din ter prispevkom iz fonda Glavne bratovske skladnice 23.173 Din; izdatkov je bilo Din 197.737,96 Din; gotovine ostalo tedaj koncem leta 26.984,87. Aktiva so: blagajniška gotovina 26.984,87 Din, pasiva 5.173,01 Din, premoženje znaša Din 21.811,86. — Pri pokojniški blagajni je bilo dohodkov 821.105,08 Din, izdatkov 1.400.826,95 Din, primanjkljaj 579.721,87 Din, ki ga je deloma krila iz svojega fonda Glavna bratovska skladnica, ostalek se je kril s preostalo gotovino Krajevne skladnice prejšnjega leta 112.336,64 Din. Premoženje te blagajne znaša 121.614,77 Din. — Dohodki podpornega fonda so znašali z rednimi in izrednimi prispevki ter blagajniško gotovino koncem preteklega leta 14.414,88 Din, izdatki 11.391 Din; ostalo je gotovine, oziroma premoženja 3.023,88 Din. — V brezposelnem fondu je bilo dohodkov z všteto blagajniško gotovino preteklega leta 78.113,49 Din. V tej svoti je zapodan tudi donos Glavne bratovske skladnice 52.400 Din. Izdatki so znašali 72.186,50 Din z oddanimi 4.800 Din v fond GBS, tako, da je ostalo prebitka v blagajniški gotovini koncem leta 5.926,99 Din. — Za ilustracijo naj navedemo končno še statistične podatke k posameznim panogam zavarovanja. Število članov pri bolniški blagajni koncem leta 1933 je bilo 849, svojcev 1966. Tekom leta je bilo 496 članov, rodbinskih svojcev 831, umrlo jih je 21 članov, svojcev 18. Od omenjenega števila obolelih članov odpade na nezgodne slučaje v službi 78. Skupno so bilo 5920 dni. Hranarina se je izplačala iz bolniške blagajne za 5200 dni. V bolnicah se je zdravilo 79 članov, svojcev 43. Lečenja zob je bilo deležnih 100 članov, svojcev 68. — Nezgodnikov je bilo 24, vdov 10 in sirot 10. Hranarina, oziroma 100 odstotna nezgodna renta se je izplačala za 230 dni. Na novo so se priznale rente 2 članom; vsled smrti je odpadel 1 član, iz drugih vzrokov 2 člana. — Po določilih starih pravil je bilo 95 upokoencev, 105 vdov, 14 sirot. Po novem pravilniku je 221 upokoencev, 42 vdov in 74 sirot. Tekom leta je bilo upokojenih 40 članov (preteklo leto 59), na novo je priraslo 10 vdov in 28 sirot; vsled smrti je odpadlo 8 članov, iz drugih vzrokov 2 člana, 2 vdovi in 6 sirot. — Iz podpornega fonda so se podpirali bolni člani, upoštevajoč pri tem družinsko stanje. — Važno in vedno obširnejšo nalogo vrši brezposelni fond, le žal, da so njegova sredstva tako skromna. Rednih dnevnih podpor, ki se ravnajo po članski dobi in številu družinskih svojcev, je bilo deležnih 165 brezposelnih rudarjev s 187 družinskimi svojci. Pripomniti je, da se dobi taka podpora le enkrat na leto in to največ za 6 tednov v znesku od 135 do 756 Din; izredna podpora pa enkrat do dvakrat v letu, v kolikor pač dopuščajo sredstva fonda. — Rudarsko zavarovanje preživlja težko krizo. Na

Delavska kultura

Vse ljubljanske tovariše opozarjamo na III. delavski kulturni večer, ki se bo vršil v nedeljo dne 18. marca ob 20 v veliki dvorani Delavske zbornice. Spored objavimo v prihodnji številki »Del. Pravice«.

eni strani manj aktivnega delavstva, manj prispevkov, na drugi strani nenormalni porast novih upokoencev, ki ostanejo po večini kot manjpravni člani bolniško zavarovani. Delavstvo gotovo ni krivo tega stanja, saj je ono bilo vedno pripravljeno na najtežje žrtve. Pri sedanjem zaslužku in razmerah pa so celokupni odtegljaji za socialno zavarovanje za rudarje veliko breme in preko njihovih moči. Rudarji gledajo s skrbjo v bodočnost, kajti nikjer ni videti izgledov za kakšno izboljšanje.

Trbovlje. Zopet polomija. V nedeljo 4. t. m. se je vršil v Trbovljah občni zbor društva za »Varstvo otrok in mladinsko skrb«. Dosedanji odbor je predlagal, naj bi vse strokovne skupine imele v odboru zastopnike in bi se naj to pri sestavi novega odbora upoštevalo. Zastopnikom Narodne strokovne zveze pa ponudba ni šla v glavo in so zahtevali volitve odbora in nadzorstva z listki. Ko pa so skrutinatorji naznanili izid volitev, so ostali narodni socialisti v manjšini. To društvo je imelo že polnih deset let vseh vrst ljudi, ki so upravljali društveno premoženje, in nikdo se ni nadejal, da hoče ravno ta skupina ljudi v društvo nositi strankarska nesporazumljenja. Zato je prav, da so se jih delavci otresli.

Trbovlje. Praznovanje pri rudniku. V mesecu marcu bodo rudarji zaposleni predvidoma le 13 dni. V aprilu pa bo še slabše. Kesanje radi organizacijske brezbriznosti rudarjev bo prišlo, kar trdimo že več let, ali tedaj bo že prepozno in vse zamujeno. Par dinarjev je preveč za strokovno organizacijo, izguba pa bo veliko večja. Rudar tega ni hotel razumeti, ker čaka rešitve od drugje, kjer pa je ne bo. Rešitev je edinole v naši skupnosti.

Razno

Maribor. V nedeljo 25. febr. se je vršil v prostorih naše organizacije občni zbor mariborske ekspozitive JSZ. Z ozirom na težke razmere, v katerih se tu v Mariboru nahajamo, je bil zbor zelo dober obiskan. Razveseljivo je, da se je delavstvo začelo bolj zanimati za organizacijo in njeno delo. Občni zbor je pokazal, da imamo v svoji sredi precej borbenih in res agilnih delavcev, ki bodo šli neustrašeno na delo, da širijo naš kršč. socialni delavski pokret. Poročil vsled premajhnega prostora v listu ne bomo navajali, glavno je, da je med nami zavel nov duh, ki kljub težavam ne bo klonil, marveč gradil in se boril za boljšo bodočnost našega delavstva.

Ljubljana. Delavci tovarne »Zmaj« so vložili na Delavsko zbornico vlogo, v kateri naprošajo zbornico, naj podvzame primerne korake, da se znižajo tedenske vozne karte. Spomenica glasi:

Delavstvo tovarne »Zmaj«, organizirano v skupini J. S. Z. Ljubljana, pozivamo zgornji naslov, da podvzame vse potrebne korake pri merodajnih oblastih, da se zaščiti delavstvo, ki je prisiljeno voziti se vsakodnevno z vlaki na delo ter plačuje vozino po tarifi za tedenske vozne listke.

Doseže naj se:

Da se takoj ukine dne 26. febr. t. l. upeljano 5% zvišanje voznine ter istotako dne 5. marca t. l. ponovno ca. 15% zvišanje voznine na delavske tedenske vozne listke, temveč naj se poskuša doseči, da se isti pocienijo.

Svojo zahtevo utemeljujemo sledeče:

Dne 26. febr. t. l. se je zvišala cena imenovanim voznim listkom za 5%.

Dne 5. marca t. l. se je ponovno zvišala cena istim voznim listkom za ca. 15%, torej skupno tekom 8 dni za 20%, kar nikakor ni v skladu z današnjim nizkim položajem delavstva.

Delavstvo je danes radi vedno ponavljajočega se skrčenja bodisi delovnega časa, bodisi plač s strani podjetij, v skrajno obupnem položaju.

Se posebej pa je občutno prizadeto delavstvo, ki je primorano na delo voziti se z vlaki.

So primeri, da mora delavec po stari tarifi plačati 20 do 30% svojega tedenskega zaslužka za voznim listek, kar se pa s sedanjim dvakratnim povisikom neprimerno stopnjuje.

Pričakujemo, da bo naslov storil vse, kar je v danih razmerah mogoče.

Minimalne plače

Strahovita brezposelnost, katero končno le ni mogoče skriti pred očmi javnosti, je našla vendarle odmev tudi v predstavnstvu narodne skupščine.

Brezposelnost ne ogroža le industrijskega delavstva, marveč tudi našo intelektualno mladino. Da gre število brezposelnega delavstva pri nas daleko nad 200.000, je bilo že nešteto ugotovljeno. Izšolane mladine pa čaka na službe nič manj kot 5187, ki so vložili prošnje za državno službo. Ker pa vsi za državno službo niso prosili, je število teh brezposelnikov gotovo večje.

Minister za socialno politiko pripravlja, kakor se poroča, zakon o minimalnih mezdah in ga bo v najkrajšem času predložil narodni skupščini. Z ozirom na izrabljanje našega industrijskega, še bolj pa poljedelskega delavstva je to že nujna potreba. Nešteto vlog, predlogov in spomenic so ravno v tem pogledu predložile strokovne organizacije ministrstvu za soc. politiko in narodni skupščini.

Kljub temu, da enkrat mora priti do tega, da se z zakonom določi najnižja plača, katero mora delodajalec plačati delavcu in se tako naredi konec izrabljanju delavstva, pa se vendar bojimo, da bo to v škodo delavstvu, ki ima sedaj plačo, da vsaj za silo izhaja. Delodajalci bodo pod izgovorom krize in seveda zakona o minimalnih mezdah znali plače delavstva znižati na višino, ki bo z zakonom določena. Ako se bo kdo temu upiral, se bo pač reklo, ako ti ni prav, pa pusti, pride drugi, pa se bo tudi s tem zadovoljil.

Sicer ne vemo na kakšnih osnovah bo zakon temeljil in kakšnih norm se bo zakonodajalec poslužil pri odmeri minimalnega zaslужka. Le prerado pa se zgodi, da ima od tega dobiček tisti, kateri je do njega najmanj upravičen. N. pr. izvršena sprememba zakona o neposrednih davkih pri davku na hišno služinčad je skravno neprimerna. Zakon pravi, da se mora za služkinjo ne glede na to, koliko časa je zaposlena, kakšno plačo ima, plačati

letno 50 Din davka, katerega pa lahko delodajalec odtegne od uslužbenke. V slučaju, da se služkinje menjajo, lahko delodajalec odtegne vsaki po 50 Din in ima od njih celo dobiček. Nova služkinja ne bo mogla kontrolirati, ali je bil prejšnji davek odtegnjen ali ne. Tudi ako bi se pošteno delalo, bo vendar ena plačala vse, druge pa nič.

Prav tako se zna zgoditi tudi tu, ako se ne bo dovolj upoštevalo dejanskih razmer in mogoče vzelo za osnovo plače progovnih delavcev pri železnici, ki zaslužijo komaj za sol. Sicer pa tudi drugje ni dosti boljše in gotovo je, da bodo industriji napeli vse sile in skušali preprečiti, da ta minimum ne bo previsok.

Minimalna mesečna potrošnja za enega delavca je na podlagi indeksa, ki ga vodi zagrebška Delavska zbornica, ugotovljena za mesec november 1933 na Din 630-77, za 4-člansko družino pa v istem mesecu 1593 Din 77 par. Ako bi tedaj hoteli, da je eksistenca očetov-delavcev in njihovih družin zasigurana, bi moral znašati minimalni zaslužek vsaj toliko, kot je to indeksno ugotovljeno. Pri tem bi moralo na vsak način obveljati načelo družinskih plač, ker s tem, kar n. pr. minimalno za svojo prehrano porabi samski delavec, ne bo mogel izhajati oče s številno družino. Ako pa bi obveljal način, da se mora poročenim delavcem več plačati, bo delodajalci jemali v delo samo samske delavce, poročene pa še bolj kot doslej, metali na cesto.

Kakor imamo že cel niz zakonov, ki so več ali manj ostali na papirju in se jih delodajalci poslužujejo le v toliko, kolikor je njim v dobro, tako bo tudi tu. Za dosego pravic, ki jih delavstvo tirja za svoje naporno delo od posedujočih pa najsibo v tej ali oni obliki, je odločilnega pomena, le moč in borbenost delavstva, ki stoji kot en mož v strokovni organizaciji. Le tako je mogoče najbolj uspešno čuvati pravice in jih uveljavljati pa naj so določene z zakonom ali ne.

To in ono

Zagorje. V zadnjem času se je zgodilo več nesreč pri nas v Zagorju. Težja nesreča se je zgodila v obratu Kisovec. Ko sta opravljala svoja dela v glavnem Maks-rovu rudar Medvešek in Drnovšek Karel, se slednji ni mogel več umakniti bližajočemu se vlaku (motorju), ki ga je zgrabil in pritisnil ob steno. Težke poškodbe je doblil na glavi in na prsih. Zdravi se v domači bolnišnici. — Dne 20. febr. je izbruhnil požar pri gospodarju I. Lazniku (po dom. Stojcu) v Potoški vasi. Zgorel mu je hlev z vsem orodjem. Kako je nastal požar, nihče ne ve. Posestvo je šele pred kratkim kupil. Zavarovan baje ni bil nič. Kaka škoda je, da se kmetje ne zavarujejo.

Trbvlje. V soboto dne 17. februarja so imeli socialisti v Delavskem domu shod. Glavni govornik je bil sodr. Viktor Eržen iz Maribora, kateri je poročal o socialnem položaju delavstva. Na široko je razpravljal o vzrokih današnje gospodarske krize, katero breme posedujoči kapitalistični mogotci valijo le na rame uboge delovnega ljudstva. To bi že bilo v redu, zmotno pa je, kako si ta socialistični prvak zamišlja rešitev proletariata iz te revščine k boljši bodočnosti. Rešitev je v vas samih, pravi, in nadaljuje, da so pred 1900 leti ljudje v Palestini tudi pričakovali odrešenika, ki naj bi jih rešil nasilnih Rimljanov, ali ni ga bilo in ga še danes pričakujejo. Cerkev vam pa tudi obljublja nebesa na onem svetu. Vi tudi pričakujete, da bi vas prišel nekdo odrešiti, ali tega ne boste dočakali; rešitev je v vaši strokovni organizaciji. Govoril je o odrešeniku, in to je bil res Jezus Kristus, ki je bil poslan od Boga na zemljo, da odreši narode vsega sveta za v večnost, kakor tudi za to zemeljsko življenje. Ker je Jezus učil res-

nico in oznanjal ljubezen, so ga oblastniki judovskega ljudstva obsodili na smrt in križali. Odrešenik je res prišel in je še med nami, katerega pa marksistične svobodomiselnice organizacije odklanjajo. Zaman je graditi organizacijo, ki nima dobre temeljne podlage in je zidana na samem materializmu. Taka organizacija se včasih hitro povzpne na višek, ravno tako naglo jo pa tudi zamaje in podre vsak lahek vetrič. Močno strokovno organizacijo predstavlja zares tisto delavstvo, ki je kompaktno organizirano v krščansko-socialistični organizaciji. Mi verujemo v nauke Odrešenikove in jih tudi širimo med delovno ljudstvo, da se tudi duševno dvigne iz egoističnega materializma, v katerega je zaplavalo po marksističnih voditeljih. Le taka strokovna organizacija, katere članstvo bo preveval duh čiste in nesebične ljubezni, bo zmožna priboriti delovnemu ljudstvu take življenjske pogoje, ki mu po vsej naravi in božji pravici gredo. — Krščanski socialist.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holenderjev, majhnih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne

»Tribuna« F. BATJEL, Ljubljana

Karlovška cesta št. 4.

Najnižje cene! — — Cenik franko!

Urejuje in za uredništvo odgovarja: Peter Lombardo. — Za Jugoslovansko tiskarno: K. Čeč. — Izdaja za konzorcij »Delavske Pravice«; Srečko Zumer.

Izseljenci poročajo

Za intervencijo, katero ste podvzeli potem centralnega tajništva Delavske zbornice v Belgradu radi izplačil naših zaslužkov pri rudniku »Jerma«, se Vam najlepše zahvaljujemo. Plačano smo dobili sedaj za mesec junij in julij 1933, vnaprej pa delamo zopet na dolg. Onim, kateri so zahtevali 1. nov. 1933 obračun, se jim je vse izplačalo, toda šele 2. jan. 1934. Veliko je bilo tu zaposlenih Slovencev, vsled izredno slabih razmer pa so skoraj vsi odšli, ostali smo še štirje. Ne vem, ali bo mogoče vzdržati. Ako se razmere le nič ne bodo obrnile na bolje, bomo morali tudi mi oditi dalje po svetu. Težke so razmere nas izseljencev, pa vendar bi še šlo, ako bi vsaj to dobili, kar smo si s trdim delom prigarali. V slučaju, da bi še potrebovali Vaše pomoči, upamo, da boste storili potrebne korake na odločilnih mestih in nam tako pomagali priti do našega sicer krvavo prislužnega denarja. — Iskrena hvala in delavski pozdrav!

Šlegel Ludvik, rudnik »Jerma«, p. Sukovo, Moravska banovina.

Stanje v premogovni industriji

Iz časopisnih poročil posnemamo, da se je stanje premogovne industrije izboljšalo. Produkcija premoga je znašala v decembru 1933 121.352 ton in se je produkcija povečala za 1149 ton napram decembru v letu 1932. Produkcija premoga pa je narasla v decembru 1933 za 30.056 ton napram in 16.508 ton napram oktobru 1933.

Zaloge premoga so se vsled večjega odjema znatno znižale. Tako je bilo v decembru 1933 prodanih 129.089 ton, v decembru 1932 pa samo 104 tisoč 315 ton. Zaloge so vsled tega padle od 105.312 na 83.722 ton. Od avgusta 1933 so padle zaloge od 155.494 na 71.672 ton, približno za polovico. Produkcija je v drugem polletju 1933 napram 1932 nazadovala za 16.453 ton, zaloge so padle za 47.213 ton, prodaja pa se je dvignila za 37.631 ton.

Kljub izboljšanju pa vendar produkcija ne dosega predvojnega, ko je znašala 1.587.000 ton in niti produkcije v letu 1931, ko je znašala 1.562.000 ton, prodaja 1.433.144 ton in zaloge 94.873 ton, dočim je znašala produkcija v l. 1933 le 1.157.014, prodaja 1.101.436 in zaloge 83.822 ton.

Število zaposlenega delavstva je naraslo za 93, to je na 5912, dočim jih je bilo v decembru 1932 zaposlenih 6452.

Število šihotov se je napram novembru 1933 povečalo od 136.924 na 142.431, toda napram decembru 1932 pa je število šihotov nižje za 3000. Zaslужki delavcev so se v decembru 1933 napram novembru 1933 povečali od 6.3 na 6.8 (v milj.), napram decembru 1932 pa so padli od 7.9 (v dec. 1932) na 6.8 (v dec. 1933). V letu 1933 so znašali zaslужki delavcev 82.5, ki so padli v l. 1933 na 68.1 milj. Din. Zaslужki delavcev so tedaj padli za 14.4 milj. Din. Koliko to znižanje pomeni za naše rudarsko delavstvo, ve preceniti le oni, ki je pri tem prizadet.

Socialna in gospodarska politika

V letu 1925 smo uvozili 100.000 ton kave v vrednosti 277,6 milj. Din, v letu 1932 pa samo še 69.000 ton v vrednosti 81,4 milj. Din. Uvoz kave je tedaj padel več kot za eno tretjino. Tudi temu kriza ni prizanesla. Prav tako smo uvozili v letu 1925 201.000 ton riža v vrednosti 116,6 milj. Din, v letu 1932 pa je ta uvoz znašal le še 109.000 ton v vrednosti 30,8 milj. Din. Uvoz riža je tedaj padel več kot za polovico napram letu 1925.

Spoljna trgovina Jugoslavije 1933.

Zahvala

Dne 13. februarja 1934 mi je umrl moj mož, ki je bil komaj 13 mesecev zavarovan pri »Kartasa«. Ker mi je ista takoj izplačala vsa zavarovano vsoto — 15.200 Din — se ji iskreno zahvaljujem.

Pristava-Križe na Gorenjskem, 24. II. 1934.

Mokorel Marjeta, l. r.

Zaupniki, pridobivajte novih naročnikov za Del. Pravico!